

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Vegdirektoratet
Postboks 8142 Dep.
0033 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

15/1230-

16.03.2017

Ny rolle- og ansvarsdeling i bompengesektoren

Vi viser til arbeidet med gjennomføring av bompengereformen og til brev fra Vegdirektoratet av 9. september 2016 om rolle- og ansvarsdeling i bompengesektoren med vedlegg (brevet) og til etterfølgende dialog. Kopi av brevet følger vedlagt.

I lys av omorganiseringen av bompengesektoren skal også rolle- og ansvarsdelingen i sektoren vurderes som en del av bompengereformen. I nevnte brev gjorde Vegdirektoratet (VD) vurderinger av i alt 21 ulike oppgaver.

Hovedkonklusjon

Samferdselsdepartementet gir sin tilslutning til de vesentlige hovedtrekkene i SVVs anbefaling. Konkret fastlegger departementet ansvarsfordelingen slik det blir beskrevet i de etterfølgende avsnittene.

Videre ber SD om at VD i dialog med de RBPSene fastsetter frister for ansvarsovertakelse for de enkelte ansvarsområdene slik at både SVV selv og RBPSene kan planlegge sine aktiviteter, se omtale av hvert enkelt ansvarsområde nedenfor.

SD understreker at endringene i ansvarsfordelingen mellom bompengeselskap og SVV forutsetter at det er inngått en ny bompengeavtale med det respektive RBPS. For bompengeselskap som eventuelt velger å stå utenfor de regionale bompengeselskapene gjelder ansvarsfordelingen i utgangspunktet uendret slik som beskrevet i eksisterende bompengeavtaler, dersom disse ikke endres gjennom forhandlinger.

Postadresse

Kontoradresse

Telefon*

Saksbehandler

22 24 90 90

Tone Førland

postmottak@sd.dep.no

<http://www.sd.dep.no/>

Org no.

Hardeland

972 417 904

22 24 83 41

Problemstillingene knyttet til ny rolle- og ansvarsdeling involverer mange og komplekse problemstillinger som det skal tas stilling til, og vi ber VD om å vurdere om det er behov for et snarlig møte med Samferdselsdepartementet (SD) for å diskutere ev. spørsmål som måtte oppstå som følge av dette brevet.

Overordnede prinsipper for fordeling av oppgaver og ansvar

VD skiller i brevet mellom myndighetsoppgaver, samordningsoppgaver og operative oppgaver. SD viser til at på tvers av disse tre kategoriene kommer bompengerelaterte oppgaver knyttet til funksjonen som oppdragsgiver, dvs. oppgaver som Statens vegvesen (SVV) i dag utfører i sin rolle som oppdragsgiver overfor bompengeselskapene – ikke som myndighets- eller samordningsorgan. Nye Veier AS har på samme måte som SVV rollen som oppdragsgiver for sine prosjekt.

SDs tilnærming i vurderingen av ny rolle- og ansvarsdeling er at staten fastlegger en rolle- og ansvarsdeling som er tilpasset den vedtatte organiseringen av bompengesektoren – der fem permanente, mer profesjonelle, regionale bompengeselskap skal stå for bompengeneinnkrevingen i fremtiden, og der SVV i utgangspunktet skal være et myndighetsorgan. Når det gjelder samordningsoppgavene i sektoren, må disse prinsippene balanseres mot at SVV også har ansvar for å påse en enhetlig, effektiv og velfungerende bompengeneinnkreving i hele landet. Oppsummeringsmessig legger SD til grunn følgende hovedmodell for ny rolle- og ansvarsdeling:

- SVVs ansvar skal i utgangspunktet knyttes til etatens rolle som myndighetsorgan ("SDs forlengede arm" og forvalter av et enhetlig system), og SVV skal beholde det som er rene **myndighetsoppgaver**.
- De regionale bompengeselskapene (RBPS) bør i utgangspunktet ha ansvar for **operative oppgaver** knyttet til innkrevingen, og oppgavene bør i stor grad overføres fra SVV til de regionale bompengeselskapene (RBPS). Gjennom arbeidet med reformen har RBPSene gitt uttrykk for at de støtter denne vurderingen, fordi de ønsker å få bedre kontroll og eierskap på verdikjeden for hele innkrevingen. Når utstederselskapene blir utskilt fra bompengeselskapene, skal utstederne i hovedsak overta operative oppgaver knyttet til egen virksomhet. Ved å gi de RBPSene større ansvar for de operative oppgavene, vil SVV i mindre grad få direkte innsyn i selskapenes operasjonelle forhold, og dette vil måtte kompenseres for gjennom KPI-rapportering og tettere oppfølging av selskapene.
- Ansvaret for flere av **samordningsoppgavene** er nært knyttet til bompengeselskapenes virksomhet, og bør i stor grad legges til de RBPSene på sikt, dersom de finner frem til en godt egnet og mulig samarbeidsform. Inntil de RBPSene er tilstrekkelig etablert og har funnet frem til gode og mulige samarbeidsformer, vil imidlertid SVV ha en viktig samordnende rolle – også for slike oppgaver. Andre samarbeidsoppgaver er knyttet til myndighetsrollen – der SVV har et ansvar for en velfungerende, enhetlig bompengeneinnkreving. Disse oppgavene skal legges til SVV.

SD legger til grunn at denne hovedmodellen er styrende for utformingen av den nye rolle- og ansvarsdelingen. Det at et fåtall selskap vil velge å stå utenfor organiseringen en tid fremover, vil ikke være styrende for utformingen av den nye rolle- og ansvarsdelingen. Disse selskapene må ta konsekvensene av å stå utenfor og får dermed ikke uten videre ta del i den samme effektiviseringen av sektoren.

Som nevnt i siste kulepunkt over, er det på enkelte områder nødvendig å se hvordan samarbeidet mellom de RBPSene utvikler seg, og hvilken form det vil få, før endelig beslutning tas. Dette gjelder særlig for oppgaver som ligger i skjæringspunkt mellom operative oppgaver og samordningsoppgaver.

Når det gjelder fordeling av de enkelte oppgavene, støtter vi i stor grad SVVs anbefaling, men på noen punkter mener SD at en annen ansvarsdeling vil være mer hensiktsmessig, se nærmere omtale senere i brevet.

For hver enkelt oppgave la SVV fram en anbefaling på kort og lang sikt, jf. vedlegg. I gjennomgangen i resten av brevet er nummer for hver oppgave ihht. SVVs gjennomgang satt i parentes.

1. MYNDIGHETSOPPGAVER (1-6)

1.1. Generelle myndighetsoppgaver (3-6)

Myndighetsoppgavene er i SVVs anbefaling til rollefordeling definert som:

"Konkretisere og håndheve de overordnede rammene som Stortinget fastlegger for bompengerevisjonen."

Noen av oppgavene som er beskrevet under myndighetsoppgaver i SVVs anbefaling er fullt ut myndighetsoppgaver i henhold til definisjonen. Dette gjelder følgende oppgaver:

- Fastsette rammevilkår for bompengeselskapet og bompengeprojektene (3)
- Tilsyn med RBPS og følge opp etterlevelse av bompengeavtalen (4)
- Klageinstans for brukerne/trafikanter (5)
- Overordnet policy- og regelverksutvikling (6)

SDs vurdering

Det er naturlig at disse oppgavene i sin helhet ivaretas av Statens Vegvesen som myndighetsorgan. SD understreker at tilsynsrollen ovenfor aktørene i bompengerevisjonen, både bompengeselskap (operatører) og utstedere, vil være en sentral oppgave for SVV for å sikre at formålene for reformen, slik de er reflektert i det nye avtaleverket, nås.

Siden øvrige oppgaver beskrevet under myndighetsoppgaver også inneholder elementer som går ut over en ren myndighetsoppgave og at fremtidig ansvarsforhold derfor ikke synes like åpenbare, beskrives de særskilt, se under.

Andre oppgaver berører etter SDs vurdering også rollen som oppdragsgiver og rollen som operatør (RBPS). De er knyttet til arbeidet frem til Bompengeproposisjon (1-2), som omfatter:

- Utredning av generell bomstasjonsløsning og – plassering i tidlig fase. (1)
 - Oppgaven går fra forhåndsvurderinger av bompengepotensialet til vurdering av bomstasjonsplassering, inntektsgrunnlag, omkjøringsveger osv.
 - Vurderingene henger nært sammen med utredning og planlegging av selve vegprosjektet og gjennomføres som regel før reguleringsplanarbeidet starter.
- Forberede og utarbeide grunnlag for lokal behandling, kvalitetssikring/KS2 og bompengeproposisjon. (2)
 - SVV og Nye Veier har i dag ansvar for å forberede, utarbeide og fremme saksgrunnlag for endelig lokalpolitisk behandling for sine respektive prosjekt. Arbeidet skal være i tråd med SDs føringer og retningslinjer for bompengeprosjekt.
 - SVV utarbeider grunnlag for KS2 for sine prosjekt. Prosjekt under Nye Veier AS er som statlig eide aksjeselskap ikke underlagt KS2, men Nye Veier har et helhetlig ansvar for kvalitet og kvalitetssikring for sine prosjekt. SVV vil ha en viktig rolle i å bistå SD med kvalitetssikring av Nye Veiers prosjekt.

For begge disse oppgavene er det etter SDs vurdering viktig at ansvarsdelingen knyttes til de ulike rollene og at kommunikasjonen mellom de ulike aktørene er god, se tekstboks under. Vi vil også benytte muligheten til å minne SVV om rollen som SDs underliggende etat som har en viktig rolle i å bistå SD med kvalitetssikring av Nye Veiers finansieringsplaner.

SD fastlegger at

- Ansvar for gjennomføringen av arbeidet fram til bompengeproposisjon legges til oppdragsgiver (Statens Vegvesen / Nye Veier AS) for bomprosjekt på nye veganlegg og til vegeier for bomprosjekt på eksisterende vegnett.
- Statens vegvesen/Nye Veier AS skal involvere RBPS på hensiktsmessig måte og tidspunkt.
- Vi ber SVV i denne sammenheng å være bevisst etatens ulike roller som hhv. myndighetsorgan og oppdragsgiver. I dette ligger et ansvar hos VD til å bistå med å kvalitetssikre Nye Veiers finansieringsplan, proposisjonsutkast m.m. når SD ber om det.

1.2. Obligatorisk brikke for tunge kjøretøy (7)

I forbindelse med forskrift om obligatorisk brikke for tunge kjøretøy i næring må det opprettholdes et tilfredsstillende distribusjonsapparat for utenlandske kjøretøy som kommer til Norge. Dette organiseres i dag av VD og utføres operativt av Fjellinjen (i rollen som utsteder).

Utstedelse av avtaler og brikker er prinsipielt en utstederoppgave. Etterhvert vil de godkjente utstederne i AutoPASS-systemet stå i konkurranse til hverandre, og ansvaret for et tilfredsstillende distribusjonsapparat kan vanskelig gis til utstederne samlet. SD ser derfor et behov for en overordnet koordinering fra myndighetenes side.

SD fastlegger at

- Statens Vegvesen skal ivareta en overordnet koordinering for å sikre et tilfredsstillende distribusjonsapparat for obligatorisk brikke. Det innebærer også en tilrettelegging i form av avtaler for samarbeid med tollvesen og fergeselskap på grensen til Norge.
- Operative oppgaver skal konkurranseutsettes, etter at separate utstederselskap er etablert. Alle godkjente utstedere i AutoPASS-systemet skal gis anledning til å konkurrere om tjenesten «distribusjon av obligatorisk brikke for tunge kjøretøy».

Videre tiltak:

- SD ber SVV om å videreføre og eventuelt optimere dagens ordning inntil de operative oppgavene kan konkurranseutsettes.

1.3. Generelle kommunikasjonsoppgaver (8)

Kommunikasjonsoppgavene omfatter å gi informasjon om det norske bompengesystemet til brukere og andre. SVV har satt dette opp som en myndighetsoppgave (informasjon om det norske bompengesystemet), men etter SDs vurdering kommer vi fort over på både operative oppgaver (gi informasjon til egne kunder) og samordningsoppgaver (informasjon til brukere i flere /alle RBPS).

SVV har hatt en sentral rolle i informasjonsarbeidet til nå, og har bl.a. ansvar for nettsiden autopass.no og AutoPASS-telefonen (02012). SD mener at ansvarsdelingen i ny organisering bør ta utgangspunkt i aktørenes ulike roller, se tekstboks under, og at SVVs rolle bør knyttes til rollen som myndighetsorgan. Vi mener at kundekontakten er så tett knyttet til bompengeselskapenes drift at det er naturlig at RBPS har eierskap til informasjon om og kommunikasjon med sine kunder. Vi legger derfor til grunn at SVV og RBPSene sammen vurderer når og hvordan RBPSene kan ivareta et enhetlig/samordnet informasjons- og kommunikasjonsansvar for alle brukere av det norske bompengesystemet, herunder for autopass.no (samordningsoppgave).

SD fastlegger at:

- RBPS har ansvar for å gi tilstrekkelig og god informasjon om alle bompengeprojekt i sine respektive regioner. (Takster, rabattordning, strekning/prosjekt innkrevningen omfatter, planlagt avvikling av innkrevningen, kontaktpunkter for kundehenvendelser mv).
- Statens Vegvesen har som myndighetsorgan ansvar for å gi overordnet informasjon om det norske bompengesystemet, og til å henvise til nettsidene til RBPSene og etter hvert alle utstedere. Informasjon om takstvedtak og klageadgang ifbm. oppstart av nye anlegg anser vi som en myndighetsoppgave som også i det videre ivaretas av SVV.
- SVV og Nye Veier AS har som oppdragsgivere ansvar for å inkludere relevant informasjon om bompengeprogget i kommunikasjonen/informasjonen om sine respektive prosjekt.
- Kundehenvendelser (f.eks. spørsmål om avtaler, brikkebruk, takster og fakturaer) vil etter utskilling av utsteder i stor grad bli rettet til utsteder. Inntil videre vil RBPS ha ansvar for dette informasjonsbehovet knyttet til kunder med og uten avtale.

Videre tiltak:

- SD oppfordrer RBPSene til å samarbeide om enhetlig informasjon til brukeren. SD ber VD og RBPSene å vurdere hvordan sistnevnte i samarbeid kan forvalte informasjonsansvaret for bompenginnkrevningen i Norge i fremtiden, herunder vurdere om og når ansvaret for www.autopass.no kan flyttes fra VD.
- Vi ber VD om å foreslå en tidsplan for å overføre oppgaver til RBPS, i den grad Statens Vegvesen i dag gjennomfører oppgaver som skal ivaretas av RBPS. Det forutsettes at oppgavene ikke overføres til RBPS før disse kan ivareta oppgavene.

1.4. Godkjenning av operatører og tilsyn med disse (deler av 9)

Etter etableringen av de fem RBPS har Norge en landsdekkende organisasjonsstruktur for bompengeselskapene som operatører. En operatør har ansvar for innkrevningen. Alle nye bompengeprojekt skal legges til ett av de RBPSene.

SD fastlegger at:

- Godkjenning av og tilsyn med eventuelle nye operatører er en oppgave for Statens Vegvesen som myndighetsorgan.

1.5. Godkjenning av utstedere og tilsyn med disse (deler av 9 og 17)

Alle selskap som skal drive som utstedere av avtaler og brikker i AutoPASS-systemet må oppfylle tekniske og finansielle krav. De samme kravene gjelder for offentlig eide utstedere, EETS-utstedere, utstedere som er etablert i Norge gjennom EasyGo samarbeidet og

uavhengige utstedere. Det skal etableres en godkjenningsprosess for utstedere. Vi kommer tilbake til dette når utkast til rammeverk for utsteder er klart. I tillegg må det etableres et systematisk testregime. Godkjenning av utsteder vil omfatte:

- Sjekke utstederens kvalifikasjoner
- Inngåelse av utstederavtale
- Teknisk test av at utstederens brikker er i henhold til gyldig AutoPASS-spesifikasjon
- Teknisk test av utstederens datagrensesnitt mot bompengeselskapene (operatørene), i henhold til AutoPASS-spesifikasjon.
- Teknisk test av samspillet mellom utstederens brikker og vegkantutstyret hos RBPS.

Når det gjelder de to siste kulepunktene, gjennomføring av tester mot de ulike bompengeselskapenes systemer/utstyr, mener SD at hele ansvaret for kontroll og godkjenning av utsteder bør legges til SVV, ikke delvis hos RBPS. Dette fordi vi mener det ville kunne gi for omstendelige prosedyrer og vanskeliggjøre markedstilgangen for nye utsteder dersom de RBPSene får et selvstendig ansvar her. SD legger til grunn at det at et helhetlig ansvar plasseres hos myndighetsorganet vil gi forutsetninger for en raskere og mer enhetlig godkjenning av utsteder. Det er like fullt viktig at RBPSene bistår i den tekniske godkjenningen.

SD fastlegger at:

- Godkjenning og tilsyn med utsteder er en oppgave for Statens Vegvesen som myndighetsorgan.
- Statens Vegvesen skal være et sentralt kontaktpunkt for utstederne for alle henvendelser som ikke gjelder operativ drift.
- Statens Vegvesen har hovedansvaret for gjennomføring og fremdrift i hele godkjenningsprosessen.
- RBPS har en aktiv medvirkningsplikt ved lokale tester av samspillet mellom brikke og vegkantutstyr.

2. SAMORDNINGSOPPGAVER

2.1. Forvalte AutoPASS samordnet betaling (12)

AutoPASS samordnet betaling betegner et sett av oppgaver som i dagens ansvarsfordeling gjennomføres av Statens Vegvesen for å sikre interoperabilitet og et optimalt samvirke mellom aktørene. Delvis dekkes disse oppgavene gjennom fastleggelse og forvaltning av avtaleverket med RBPS og utsteder. Teststrategi for vegkantutstyr, brikker og systemløsning fastlegges i forbindelse med godkjenningsprosedyrene og spesifikasjonene for de enkelte komponentene og grensesnittene.

SD legger til grunn at SVV inntil videre fortsatt bør ha dette ansvaret, men at dette kan endres i lys av hvordan samarbeidet mellom RBPSene viser seg å bli og utviklingen i arbeidet med ny systemløsning.

SD fastlegger at:

- Anskaffelse og forvaltning av en formidlingssentral (ACFC) og en avtale for sentral nøkkelhåndtering skal vurderes i forbindelse med planleggingsfasen for ny systemløsning. Tildeling av ansvaret skal vurderes nærmere i den sammenheng.
- Interoperabilitet mellom alle norske bompengeselskap og i det øvrige EasyGo-området skal videreføres under Statens Vegvesen sitt ansvar. RBPSene skal medvirke i dette arbeidet, og vi vil vurdere hva som er den mest hensiktsmessige rolledeling når et eventuelt samarbeid mellom RBPSene er på plass.

2.2. Forvalte AutoPASS spesifikasjonene (13)

AutoPASS-spesifikasjonene er en samling dokumenter som beskriver både hvordan de ulike systemkomponentene skal være utformet og fungere, og hvordan de skal kommunisere med hverandre. Disse spesifikasjonene benyttes ved anskaffelser og leverandøroppfølging. Statens Vegvesen forvalter teknisk kravspesifikasjon og reviderer jevnlig basert på diskusjoner i en intern arbeidsgruppe. AutoPASS-spesifikasjonene omfatter blant annet krav til brikker, vegkantutstyr, sikkerhet og grensesnitt. AutoPASS-spesifikasjonen utgjør dermed en vesentlig del av rammebetingelsene og kravene som stilles til RBPS og deres utstyr, samt til utstederne og deres utstyr.

SVV anbefaler i sitt brev at oppgaven på sikt flyttes til et formalisert samarbeid mellom de RBPSene. I lys av det pågående arbeidet med nye systemløsninger mener imidlertid SD at oppgaven inntil videre beholdes i SVV.

SD fastlegger at

- Statens Vegvesen inntil videre skal ha ansvaret for forvaltning av AutoPASS-spesifikasjonene. Videreutvikling av spesifikasjonene skal skje i nært samarbeid med RBPS og utstedere.

Videre tiltak:

- SVV bes om å vurdere hvordan AutoPASS-spesifikasjonene bør videreutvikles i lys av den nye organiseringen av bompengesektoren.

3. OPERATIVE OPPGAVER

I anbefalingen under bruker vi i hovedsak begrepet ansvar. Med ansvar mener vi ansvarlig part og eventuell kontraktspart. Vi vil ikke legge føringer på hvorvidt anskaffelser etc. skal resultere i eierskap, for andre alternativer kan være f.eks. leie eller leasing.

3.1. Vegkantutstyr (14 og 15)

Med vegkantutstyr forstås den samlede pakken av portaler, antenner, kameraer, kommunikasjonsutstyr mv. som brukes for å registrere passeringer med og uten brikke i hvert bomsnitt. Planlegging og anskaffelse av vegkantutstyr har hittil vært Statens Vegvesens ansvar, mens forvaltning av vegkantutstyret og oppfølging av leverandøren har formelt vært bompengeselskapenes ansvar. I praksis har Statens Vegvesen delvis også tatt hånd om forvaltning og leverandør oppfølging.

Dette er naturlig å definere som operative oppgaver, som betales med bompenger og som det etter SDs vurdering er naturlig at de regionale bompengeselskapene har ansvar for når de er klare for dette.

SD fastlegger at

- Statens Vegvesen skal gjennom AutoPASS-spesifikasjonene sette kravene til vegkantutstyr angående grensesnitt til brikker (kommunikasjon), trafiksikkerhet og en enhetlig løsning for brukerne (f.eks. bruk av lyssignaler). Det vises til eget avsnitt om AutoPASS-spesifikasjoner.
- Bortsett fra spesifikasjonene skal det samlede ansvar for vegkantutstyret tillegges RBPS.
- Planlegging og anskaffelse av vegkantutstyr for nye bomsnitt på nytt vegnett skal gjennomføres i nært samarbeid med oppdragsgiver (Nye Veier AS / Statens Vegvesen). Tilsvarende skal RBPS samarbeide med veieieren for nye bomsnitt på eksisterende veinett (f.eks. i bypakker).
- Etter at et RBPS har inngått bompengavtalen etter ny mal, skal RBPS overta det samlede ansvaret for vegkantutstyret i sine bompengeprojekt på et passende tidspunkt. Det forutsettes at Statens Vegvesen og RBPS enes om praktiske framgangsmåter ved ansvarsendringen for å ivareta kontinuitet i driften og framdrift i anskaffelsesprosesser.

3.2. Innkreving fra utenlandske trafikanter uten brikke (16)

Statens Vegvesen har på vegne av bompengeselskapene inngått en avtale med en leverandør Euro Parking Collection (EPC) for innkreving av bompenger fra utenlandske trafikanter uten brikke. Denne tilnærmingen har innebåret et stort volum og enhetlig grensesnitt for utenlandske brukere. Dette er imidlertid en i utgangspunktet operativ oppgave for bompengeselskapene som det er naturlig at de får ansvar for å løse på egnet måte.

SD fastlegger at

- det samlede ansvar for innkreving fra utenlandske trafikanter uten brikke tillegges RBPS når det er praktisk mulig.

Videre tiltak:

- De RBPSene oppfordres til å samarbeid om å finne gode løsninger med sikte på en mest mulig kostnadseffektiv og brukervennlig innkreving.
- Vi ber VD om i samarbeid med RBPS å foreslå et tidspunkt for overføring av ansvaret til RBPS.

3.3. Anskaffe AutoPASS-brikker (18)

Statens vegvesen inngår i dag rammeavtale på leveranse av AutoPASS-brikker.

Bompengeselskapene kan gjøre avrop på rammeavtalen etter behov.

SVV har anbefalt at RBPSene utfører denne oppgaven så snart det er praktisk gjennomførbart. Dette er imidlertid en operativ oppgave for utstederselskapene og vil være utsteders ansvar når den/de kommer på plass. Men frem til den tid, mener SD det vil være hensiktsmessig at SVV fortsatt har ansvar for dette. Dette har aldri vært RBPSs ansvar, og vil heller ikke bli det etter at utsteder er utskilt. Inntil videre vil SVV uansett fortsatt være kontraktspart for rammeavtalen som løper frem til 2020 (inkl. opsjoner).

SD fastlegger at

- I den nye rollefordelingen ligger ansvaret for anskaffelse og forvaltning av brikker hos utsteder.
- Fram til utstederrollen er skilt ut i eget selskap ligger ansvaret for brikkeanskaffelse hos SVV.

Videre tiltak:

- VD bes om å foreslå en tidsplan for overføring av ansvaret til utsteder. Planen skal hensynta eksisterende bompengeselskap som står utenfor en regional struktur. Fortrinnsvis skal disse bompengeselskapene ikke inneha en utstederrolle.

3.4. Anskaffe og forvalte avtale for kommunikasjonslinjer til bomstasjoner (19)

Statens Vegvesen Vegdirektoratet v/IKT-avdelingen forvalter i dag en rammeavtale med TDC på kommunikasjonslinjer. Leveransen er knyttet til alle Statens Vegvesens kontorer og installasjoner, og kommunikasjonslinjer til bomstasjoner er kun en mindre del av dette. I

utgangspunktet er bompengeselskapene kontraktmessig bundet til denne fellesavtalen. Avtalen utløper i juni 2018.

Etter SDs vurdering synes det mest hensiktsmessig å ikke gjøre endringer i ansvarsforholdene på dette punktet før dagens avtale utløper i 2018. SVV anbefaler at etter dette bør ansvaret følge ansvar for vegkantutstyr, som er anbefalt overført til RBPS. SD mener at SVV i samråd med RBPS gjør en vurdering av om det vil være mest hensiktsmessig – eller om det vil være å beholde det under SVV. Det er også viktig å få avklart hvordan ansvarsdelingen håndteres på Nye Veiers prosjekt.

SD fastlegger at

- Statens Vegvesen viderefører ansvaret for kommunikasjonslinjer som er en del av Statens Vegvesens kommunikasjonsnett inntil nåværende avtale utløper i juni 2018.

Videre tiltak:

- Vi ber VD om informasjon om hvordan kommunikasjonslinjene generelt skal forvaltes på strekninger som bygges og drives av Nye Veier AS. Spesielt ønsker SD informasjon om hvilken løsning som er valgt i planleggingen for kommunikasjonslinjer til bomsnitt på Nye Veier sine strekninger.
- VD bes innen juni 2017 i samarbeid med RBPS om å vurdere nærmere hvilken løsning som er hensiktsmessig etter juni 2018. Det skal som et alternativ vurderes om det er hensiktsmessig at eksisterende linjer per juni 2018 forblir under Statens Vegvesen sitt ansvar, mens ansvaret for nye linjer etter juni 2018 gis til RBPS.

3.5. Anskaffe og forvalte systemløsning (operatør) (10, 11 og 20)

Statens vegvesen har avtale med Q-Free om leie av sentralsystemet CS Norge som systemløsning for bompengeselskapene inntil avtalen utløper i juli 2019. I november 2016 startet planleggingsfasen for nye systemløsninger til erstatning for dagens CS Norge. Dette arbeidet ledes av VD, med RBPS som deltakere og bidragsyttere.

SVV anbefaler at på lang sikt får RBPSene ansvar for å anskaffe, forvalte, drifte, vedlikeholde og utvikle ny felles operatørløsning for bompengeinnkreving (oppgave 10), heretter kalt kjerneløsningen.

Når det gjelder ansvar for dagens løsning (oppgave 11), anbefaler SVV at forvaltningen av kontrakten med Q-free om CS-Norge ivaretas av SVV frem til den utløper og erstattes av ny systemløsning, men med tettere involvering av RBPS. SD er enig i denne vurderingen.

SVV anbefaler også at RBPSene får ansvar for å anskaffe og forvalte lokale deler i ny systemløsning (oppgave 20). SD er enig i at dette er en operativ oppgave som er nært knyttet til selskapenes drift og som det derfor er naturlig at de selv får ansvaret for.

SD fastlegger at

- Statens Vegvesen har ansvaret for CS Norge så lenge avtalen med Q-Free opprettholdes, med en tettere involvering av de regionale bompengeselskapene for å sikre overgangen til ny systemløsning.
- SVV har ansvar for at det er fullt operative systemer på plass til å sikre kontinuitet i bompengeneinnkrevingen når avtalen med Q-Free utløper.
- SVV har fullt ansvar for å anskaffe og få på plass ny nasjonal kjerneløsning og formidlingsentral (HUB). RBPSene skal delta og bidra inn i dette arbeidet.
- Intensjonen er at når ny kjerneløsning er i drift, skal ansvaret overtas av RBPSene. Det må legges opp til en forsvarlig prosess og tidspunkt for overtakelse av ansvaret etter at kjerneløsningen er på plass, som sikrer trygghet og kontinuitet i innkrevingssystemene. Dette fordrer at RBPSene inngår et forpliktende samarbeid seg imellom som gjør dem i stand til å overta ansvaret for kjerneløsningen. Endelig overtakelse vil først fastsettes når SD er forsikret om at en overføring av ansvaret er forsvarlig.
- RBPS har ansvar for sine respektive lokale deler knyttet til ny systemløsning.
- Videre fastleggelser vil skje avhengig av arbeidet i planleggingsfasen for nye systemløsninger.

3.6. Anskaffe og forvalte systemløsning for utsteder (21)

Dagens sentralsystem CS Norge inneholder funksjoner både for operatør og utsteder. Dagens integrerte bompengeselskap bruker CS Norge både som operatør og utsteder.

Etter SDs vurdering skal fremtidige utstederselskap ha ansvar for egne systemløsninger. Siden det er usikkert når forholdene vil ligge til rette for utskilte utstederselskap og kontrakten om dagens systemløsning utløper i juli 2019, legger SD til grunn at SVV har ansvar for å påse at

SD fastlegger at

- Alle utstedere skal ha ansvar for egne systemløsninger når utstederdelen er utskilt fra bompengeselskapene.
- SVV har et overordnet ansvar for å sikre en fungerende bompengeneinnkreving. Frem til utsteder(e) er på plass har SVV ansvar for at det er utstederløsning(er) på plass også etter at dagens kontrakt med CS Norge går ut. Vi legger til grunn at VD holder departementet orientert om hvordan etaten følger opp dette gjennom kontakten om nye systemløsninger.

det også til enhver tid er på plass en systemløsning for utstedervirksomheten. SD ber VD komme med en tilbakemelding på hvordan etaten følger opp dette.

Med hilsen

Ola Brattegard (e.f.)
avdelingsdirektør

Tone Førland Hardeland
underdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

VEDLEGG